

2. HET HUUSKE

Verhaal: Julien GEELEN Redactie: Jef ELSEN

Gazetten krijgen een nieuw leven

Mijn echtgenote vult weer enkele kartonnen dozen met gazetten en reclamebladen van de afgelopen weken, om ze vervolgens langs de straat te zetten. Want morgenvroeg komt de “vuilkar” van de gemeente papier en karton ophalen.

Het bedrag van ons abonnement op de “belang”-rijkste krant van Limburg, verhoogt elk jaar. Maar door die papierinzameling recycleren we toch zo’n 50 % van het papier voor de komende kranten! Mijn geweten is dus een beetje gesust.

Vroeger kregen de kranten een triestiger einde. Nadat alle geletterde familieleden de krant hadden gelezen, belandde de gazet in de houtbak achter de stoof. In de vroege uurtjes maakte oma met de weekkrant de kachel aan. Ook bij de broodoven lag een bundeltje met reclamebladen in een mand.

Kranten als WC-papier

Het Nieuwsblad was een langer leven beschoren. Dat verhuisde met de gretige lezer mee naar het “huuske” (huske, huisje of WC). Er stonden geen files voor de “deur-met-het-hartje”. Het was dus een uitgelezen plaats om rustig de krant te lezen ... of te herlezen. Je moest trouwens best geen dringende boodschap hebben, want het “huuske” stond aan de andere kant van de koer tussen de varkensstallen..

De gelezen gazetten werden met een broodmes in vellen van zo’n 15 à 20 cm gesneden. Een pakje van die velletjes werd “klaar voor gebruik” op de plank aan het WC gelegd. Supersoft vierlagen toiletpapier op rol werd immers nog niet gebruikt.

Weet je wat ik zo vreselijk vond? In het donker naar het toilet gaan? Niet direct. Maar wel in de herfst of in de winter het houten, ronde deksel van het “huuske” verwijderen en dan met je blote kont op dat koude trekpat gaan zitten!

In het voorjaar werd door pa of opa, met “ne groeëte potleipel” (grote pollepel), de goed verteerde brei uit de zeikput geschept en geledigd in de bouwvoor in “der mostum” (groentetuin).

Gerecycleerde pampers

Wij hadden thuis prei met stengels zo dik dat je er een velo tegen kon zetten. En uit die dikke kroppen kool ... daar kwamen de mollige “kinnekes” (baby’s) vandaan! Of hoe zong Jasperina de Jong het ook weer: “Enkel natuurlijk mest is gezond. Mest van de koe of desnoods uit uw kont. Mijnheer de Bondt, mevrouw de Bondt!”

De mollige “kinnekes” worden tegenwoordig vijf tot zes keer per dag vakkundig ingepakt in wegwerpluiers. Waar is de tijd van de katoenen luier! De in een driehoek gevouwen witte katoenen luier, waarvan de drie punten met een veiligheidsspedel werden bijeengehouden, moest de wieg en het kinderbedje vroeger zindelijk houden. En als de “boodschap” afgeleverd was, werd het blote kontje proper geveegd en met talkpoeder bestrooid. Nadat de kak in de luier met een oud keukenmes afgeschraapt was, werd de luier in een emmer zeepsop te week gelegd. Na het stevig schrobben met “kneukelzeep”, werd het laatste restje zeep met regenwater zorgvuldig uitgespoeld om geen geïrriteerd pijnlijk rood kontje te krijgen. Na enkele tijd uitwaaien in de frisse buitenlucht aan de waslijn en na een vluchtig strijkje, was de gerecycleerde zindelijkheid gereed voor een nieuw gebruik.

Nawoord (Jef)

Ook ik ben groot geworden met katoenen luiers. De wegwerpluiers raakten immers pas in gebruik in het begin van de zeventiger jaren, toen onze kinderen klein waren. Historisch is de uitspraak van een collega met 3 kleine kinderen: “Ik moet bijna elke dag pampers gaan bijkopen. Mijn kinderen pissen het kindergeld de deur uit.”

Ook in onze contreien werden gazetten alternatief gebruikt. Om de stoof of de houtoven aan te maken. Bij mijnwerkers of werkmannen als buitenste verpakking voor de boterhammen. Of als WC-papier ... nochtans was de drukinkt vroeger minder “druk-vast” dan nu!

Met de Chiro hebben we vele jaren tonnen papier samen gesjouwd om met de verkoop ervan de verenigingskas te spijzen. Wij hielden ook regelmatig een verkoop van wafels. Tot wij op een bepaald moment op het lumineus idee kwamen om WC-papier te verkopen. Dat werd echter geen onverdeeld succes. Bij menige inwoner hebben wij toen moeten uitleggen waarvoor WC-papier in feite dient en welk voordeel het gebruik van WC-papier biedt tegenover het gebruik van een stuk gazet.

Zoals al verteld in een vorig verhaal, was het “huuske” voor mij ook de uitgelezen plaats om kranten te lezen. Een vriendin van mijn zus, Roza Lens, was meid op het Kasteel van Terlaemen en redde bij haar Franstalige werkgever regelmatig oude kranten van de vuilnisbak. Zo kreeg ik via haar de kranten “Le Soir”, “La Libre Belgique” en “La Dernière Heure” te lezen.

Op jeugdige leeftijd raakte ik aldus vertrouwd met de tegenstellingen tussen Vlaanderen en Wallonië.

WC-bezoek kan dus ook nuttig zijn ...